

USNESENÍ

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudcem Mgr. Ing. Petrem Šuránkem ve věci

žalobkyně: **N. S., narozena x**
státní příslušnice Ukrajiny
bytem x
zastoupená advokátem Mgr. Pavlem Bednaříkem
sídlem Bartolomějská 291/11, 110 00 Praha 1

proti

žalované: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**
sídlem Olšanská 2176/2, 130 00 Praha 3

v řízení o žalobě proti rozhodnutím žalované ze dne 8. 8. 2019, č. j. CPR-29337-3/ČJ-2018-930310-V243, a ze dne 9. 8. 2019, č. j. CPR-29337-4/ČJ-2018-930310-V243,

takto:

I. Žaloba se odmítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se elektronickým podáním, doručeným soudu dne 15. 8. 2019 a označeným jako žaloba proti rozhodnutí správního orgánu a návrh na zahájení řízení (dále jen „žaloba“), domáhala ochrany proti dvěma v záhlaví označeným rozhodnutím žalované vydaným ve věci správního vyhoštění a nákladů spojených s řízením o správním vyhoštění.
2. Žaloba byla vyhotovena pod hlavičkou Advokátní kanceláře Poupětová/Poupě s. r. o. a v jejím úvodu je uvedeno, že žalobkyně je zastoupena Mgr. Pavlem Bednaříkem, toho času advokátem shora jmenované advokátní kanceláře (dnes advokátem Advokátní kanceláře Bednařík s. r. o.), což bylo soudu doloženo plnou mocí, kterou žalobkyně dne 11. 5. 2018 zmocnila Mgr. Bednaříka k zastupování. V závěru žaloby je uvedeno jméno a příjmení žalobkyně. Žaloba ve formátu pdf byla odeslána z datové schránky Advokátní kanceláře Poupětová/Poupě s. r. o. a nebyla opatřena uznávaným elektronickým podpisem, o čemž svědčí údaj „Podpis není připojen (žádný podpis)“ uvedený v záznamu o ověření elektronického podání doručeného na elektronickou podatelnu Krajského soudu v Praze (viz č. 1. 8 soudního spisu).
3. Do dnešního dne nebyla soudu doručena žaloba téhož obsahu v listinné podobě či v elektronické podobě s uznávaným podpisem ani žaloba téhož obsahu z datové schránky advokáta Mgr. Pavla Bednaříka či z datové schránky žalobkyně.
4. Soud se předně zabýval tím, zda jsou splněny všechny předpoklady věcného projednání žaloby, přičemž shledal, že k žalobě neměl vůbec přihlížet a zahajovat o ní soudní řízení, a to z následujících důvodů:
5. Podle § 37 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“ nebo „soudní řád správní“) platí, že „[p]odání obsahující úkon, jímž se disponuje řízením nebo jeho předmětem, lze provést písemně, ústně do protokolu, popřípadě v elektronické formě. Bylo-li takové podání učiněno v jiné formě, musí být do tří dnů potvrzeno písemným podáním shodného obsahu nebo musí být předložen jeho originál, jinak se k němu nepřihlíží“. Podle § 37 odst. 3 s. ř. s. musí být z každého podání

zřejmé, čeho se týká, kdo jej činí, proti komu směřuje, co navrhuje, a musí být podepsáno a datováno.

6. Žaloba proti rozhodnutí správního orgánu je podáním, jímž se disponuje řízením, a tedy se jedná o procesní úkon, který nelze učinit jakoukoli formou. Elektronicky lze podání učinit prostřednictvím e-mailu a opatřit jej uznávaným elektronickým podpisem, přičemž platí, že pokud je podání ve věci samé podáno prostřednictvím e-mailu bez uznávaného elektronického podpisu, je třeba ho do tří dnů potvrdit písemným podáním shodného obsahu, jinak se k němu nepřihlíží (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2016, č. j. 7 As 274/2016-16, publikované pod č. 3549/2017 Sb. NSS a dostupné na www.nssoud.cz).
7. Elektronicky lze podání učinit též prostřednictvím informačního systému datových schránek. Podle § 18 odst. 1 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o elektronických úkonech“) může fyzická osoba, podnikající fyzická osoba a právnická osoba „provádět úkon vůči orgánu veřejné moci, má-li zpřístupněnu svou datovou schránku a umožňuje-li to povaha tohoto úkonu, prostřednictvím datové schránky.“ Podle § 18 odst. 2 téhož předpisu „[ú]kon učiněný osobou uvedenou v § 8 odst. 1 až 4 nebo pověřenou osobou, pokud k tomu byla pověřena, prostřednictvím datové schránky má stejné účinky jako úkon učiněný písemně a podepsaný, ledaže jiný právní předpis nebo vnitřní předpis požaduje společný úkon více z uvedených osob.“ Ustanovení § 8 odst. 3 zákona o elektronických úkonech pak stanoví, že „[k] přístupu do datové schránky právnické osoby je oprávněn statutární orgán právnické osoby, člen statutárního orgánu právnické osoby nebo vedoucí organizační složky podniku zahraniční právnické osoby zapsané v obchodním rejstříku, pro něž byla datová schránka zřízena.“
8. Výkladem shora citovaných ustanovení se podrobně zabýval Nejvyšší soud ve svém stanovisku ze dne 1. 5. 2017, sp. zn. Pls n 1/2015, dostupném na www.nssoud.cz. Nejvyšší soud shledal, že elektronický dokument, který byl zaslán prostřednictvím datové schránky odesílatele, nemusí být podepsán uznávaným elektronickým podpisem, neboť se podle § 18 odst. 2 zákona o elektronických úkonech považuje za podepsaný, tj. má z hlediska jeho podpisu stejné právní účinky jako elektronický dokument v podobě datové zprávy podepsaný uznávaným elektronickým podpisem. Avšak „[j]e-li část datové zprávy (např. některá z příloh) podepsána jinou osobou, a to jakýmkoli typem podpisu včetně tzv. jednoduchého podpisu ve smyslu čl. 3 bodu 10. nařízení č. 910/2014 [dříve § 2 písm. a) zák. č. 227/2000 Sb.], zákonný účinek (obdobný fikci) vlastnoručního podpisu se vůči této části neuplatní, neboť tato část je podepsána skutečně, tj. elektronicky ve smyslu čl. 3 bodu 10., čl. 3 bodu 12. nebo čl. 26 nařízení č. 910/2014 [dříve podle § 2 písm. a) nebo b) zák. č. 227/2000 Sb.].“ Z toho pak Nejvyšší soud dovodil, že **pokud je některá část datové zprávy podepsána jiným než uznávaným elektronickým podpisem jiné osoby, než pro kterou je datová schránka zřízena** (typicky jednoduchým nebo zaručeným elektronickým podpisem), **považuje se tato část datové zprávy za vadné elektronické podání osoby, která připojila svůj elektronický podpis**. Proto je toto podání v elektronické podobě třeba doplnit podle § 42 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“ nebo „občanský soudní řád“) listinným originálem nebo elektronicky, tj. podáním s uznávaným elektronickým podpisem nebo autentizovaným prostřednictvím systému datových schránek; jinak se k takovému podání nepřihlíží. Jak plyne z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2009, č. j. 9 As 90/2008-70, č. 2041/2010 Sb. NSS, tzv. jednoduchým elektronickým podpisem je například pouhý naskenovaný podpis či pouhé jméno odesílatele uvedené v e-mailu.
9. Podrobně se dopady citovaného stanoviska zabýval Mgr. Jan Podaný (který se na problematiku elektronických dokumentů dlouhodobě odborně specializuje), jenž upozornil na to, že datová schránka právnické osoby, v níž advokát vykonává advokacii, je ve vztahu k jednání advokáta (jako zástupce účastníka) datovou schránkou cizí. V případě podání z cizí datové schránky je přitom vyloučena fikce podpisu podle § 18 odst. 2 zákona o elektronických úkonech, a proto je nutné takové podání řádně elektronicky podepsat uznávaným elektronickým podpisem podatele (neboť u podepsaného podání je lhostejné, z jaké datové schránky bylo vůči orgánu veřejné moci

odesláno a kým). V návaznosti na stanovisko Nejvyššího soudu pak také upozornil na to, že pokud podání ve věci samé učiněné z cizí datové schránky není řádně podepsáno uznávaným elektronickým podpisem, nebude se k němu bez včasného a řádného doplnění přihlížet. Naopak také platí, že nesprávné přihlížení soudu k nepodepsanému návrhu ve věci samé (na které se nevztahuje ani fikce podpisu) zakládá zmatečnostní vadu [viz PODANÝ, J. Dopady stanoviska Nejvyššího soudu k dokumentům v elektronické podobě a praktická doporučení pro advokáty (2. díl). *Bulletin advokacie*, 2017. Dostupné na: <http://www.bulletin-advokacie.cz/dopady-stanoviska-nejvyssiho-soudu?browser=mobi>]. Názor, že nelze přihlížet k elektronickému podání ve věci samé, které soudu došlo z datové schránky jiné osoby než právního zástupce účastníka s tím, že podpis na podání nebyl uznávaným elektronickým podpisem a v zákonné lhůtě nedošlo k doplnění podání, aproboval také Ústavní soud, a to kupříkladu v usnesení ze dne 25. 10. 2017, sp. zn. II. ÚS 3511/16, dostupném na <http://nalus.usoud.cz>.

10. Soudní řád správní na rozdíl od občanského soudního řádu výslovně nestanoví, že je třeba podání v elektronické podobě, které nebylo řádně podepsáno, doplnit ve lhůtě 3 dnů předložením jeho originálu nebo písemným podáním shodného znění (srov. § 42 odst. 2 a 3 o. s. ř.), a tedy by bylo na absenci uznávaného elektronického podpisu možné nazírat i jako na chybějící náležitost podání, k jejímuž doplnění je podatele třeba vyzvat. Nejvyšší správní soud ovšem dal ve výše citovaném rozsudku č. j. 7 As 274/2016-16 jasně najevo, že soud nemá vyzývat k odstranění nedostatku podpisu na podání v elektronické podobě, nýbrž nemá k podání ve věci samé, jež nebylo řádně podepsáno a do tří dnů doplněno, vůbec přihlížet. I ve vztahu k podáním, jejichž záměrem bylo zahájit řízení podle soudního řádu správního a s nimiž není spojena tzv. fikce podpisu podle § 18 odst. 2 zákona o elektronických úkonech, lze tedy analogicky vycházet z § 42 odst. 2 o. s. ř. a ze závěrů citovaného stanoviska Nejvyššího soudu.
11. V právě souzené věci byla žaloba v samém závěru podepsána jednoduchým elektronickým podpisem žalobkyně, která byla zastoupena advokátem Mgr. Pavlem Bednaříkem. Odeslána však byla z datové schránky právnické osoby – Advokátní kanceláře Poupětová/Poupě s. r. o., tedy z cizí datové schránky, která nebyla datovou schránkou žalobkyně ani datovou schránkou advokáta, jenž byl zmocněn k tomu, aby jménem žalobkyně činil vůči soudu procesní úkony a ty též podepisoval vlastním jménem. Za daných podmínek se tudíž neuplatnila fikce podpisu ve smyslu § 18 odst. 2 zákona o elektronických úkonech. Protože žaloba nebyla ve lhůtě tří dnů potvrzena písemným podáním shodného obsahu (zejména elektronickým podáním opatřeným uznávaným podpisem advokáta nebo odeslaným z datové schránky advokáta či vlastnoručně podepsaným podáním v listinné podobě), neměl k němu soud v intencích § 37 odst. 2 věty druhé s. ř. s. vůbec přihlížet.
12. Zdejší soud však řízení o žalobě zahájil, poučil žalovanou o možnosti namítat podjatost samosoudce, vyzval ji k předložení správního spisu a vyjádření k žalobě (přípis ze dne 19. 8. 2019, č. l. 9 soudního spisu) a následně poučil též žalobkyni o možnosti vznést námitku podjatosti samosoudce, zaslal jí k replice vyjádření žalované a vyzval ji, aby sdělila, zda souhlasí s rozhodnutím bez nařízeného jednání (přípis ze dne 26. 8. 2019, č. l. 12 soudního spisu). Dne 11. 9. 2019 soud dále vyzval žalovanou, aby doložila doručenkou, kterou ve správním spise postrádal (č. l. 13 soudního spisu).
13. V situaci, kdy soud zahájil řízení o podání, k němuž neměl vůbec přihlížet, je jediným možným postupem odmítnutí žaloby podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s., neboť nejsou splněny podmínky řízení (nebyl podán návrh na zahájení řízení) a tato vada je neodstranitelná (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2016, č. j. 2 As 136/2016-35, ze dne 8. 2. 2017, č. j. 9 As 114/2016-34, či ze dne 21. 2. 2019, č. j. 9 As 422/2018-54).
14. K tomuto postupu soud přistoupil i při vědomí toho, že v nedávné době ve věcech řešených jinými samosoudci za obdobné procesní situace vydal na základě žaloby, jež byla odeslána z datové schránky Advokátní kanceláře Poupětová/Poupě s. r. o. a nebyla řádně podepsána

zastupujícím advokátem, rozsudek ve věci samé (to se týká řízení sp. zn. 42 A 10/2019 a sp. zn. 52 A 9/2019). Ačkoli postup soudu v těchto již ukončených věcech mohl v žalobkyni, resp. jejím zástupci vzbudit přesvědčení, že podaná žaloba byla učiněna v náležité formě a bude projednána, nemůže očekávání, které bylo založeno nesprávným postupem soudu, vést k prolomení zákona. Nesplnila-li žalobkyně na samém počátku formální požadavky kladené na podání žaloby, není možné připustit podání, o němž nemělo být vedeno řízení, k meritornímu přezkumu (přiměřeně srov. již zmiňovaný rozsudek č. j. 9 As 422/2018-54).

15. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 3 věty první s. ř. s., podle níž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 20. září 2019

Mgr. Ing. Petr Šuránek, v. r.
samosoudce